

001	66	60	96	26	66	69	52	67	13	13	10	7	5	3	0
100	98	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20

Keskiviikkona 1. lokakuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

7

UUTISET

Osuuskunnan päiväkodissa vanhemmat mukana arjessa

Päivähoito-osuus-kuntia on Suomessa kourallinen, Ruotsissa yli tuhat.

.....

KARKKILA (MT) Pupulan päiväkodissa on meno päällä. Aamun askartelut on saatettu päätökseen, nyt pukeudutaan pihalle. Hanskat ovat hukassa monelta.

Karkkilassa sijaitseva päiväkoti on Suomessa harvinaisuus – vanhemmat omistavat päiväkodin osuuskunnan kautta.

1970-luvun puolivälissä Pupula perustettiin kaupungin ensimmäiseksi päiväkodiksi. Se muuttui yksityiseksi päiväkodiksi 20 vuotta sitten, kun kaupunki uhkasi lakkauttaa päiväkodin 1990-luvun lamassa. Vanhempien aloitteesta toiminta jatkui yksityisenä.

Toiminnanjohtaja **Saila Jarilan** mielestä osuuskuntamuoto on toiminut hyvin.

Vanhemmilta isot linjat

Vanhempien omistus näkyy siinä, että he osallistuvat arkeen: lähtevät mukaan päiväkodin retkille ja tuovat marjoja ja hedelmiä.

”Asiakastytyytyväisyyskyselyistä tulee äärettömän hyvät tulokset”, Jarila kertoo.

Karkkilan seudun perheosuuskunta Pupulassa on reilut 90 jäsentä. Määrä on Jarilan mukaan vakaa.

Ylin päättävä elin on 5–7 vanhemmasta koostuva hallitus, joka esimerkiksi päättää henkilövalinnoista.

Päiväkodissa on 28 paikkaa. Lisäksi ekaluokkalaisia on ilta-päivä- ja aamupäivähoidossa. Maanantaisin osuuskunta pitää perhemuskaria. Kasvatushenkilökuntaa on viisi henkeä ja lisäksi keittäjä.

Parinkympin Pupula-lisä

Pieneen, kodinomaiseen päiväkotiin on jonoa. Lapsia tulee Karkkilan lisäksi myös Lohjalta, josta käydään töissä Karkkilassa.

Perheet maksavat osuuskuntaan liittyessään osuuskuntamaksun, 84,09 euroa. Se palautetaan, kun perhe eroaa osuuskunnasta – yleensä, kun lapset menevät kouluun.

Karkkila otti viime vuoden elokuussa käyttöön palvelusetelin. Yli 3-vuotiaista se on 755 euroa kuukaudessa. Lohjan setelin arvo on 748 euroa kuukaudessa.

Kuukausittaisista Pupula-lisästä vanhemmat maksavat 21 euroa.

Oma keittiö tärkeä

Päiväkodin sisustus on retroa. Pupula toimii Osusliike Tuen entisissä tiloissa Karkkilan keskustan omakotitaloalueella, vuokralla kaupungin tiloissa.

Pihan puiden oksat notkuvat omenoista. Niitä käytetään päiväkodin omassa keittiössä.

”Ruoka tehdään alusta asti itse. Keittiöstä pidetään kiinni viimeiseen hengenvetoon”, Jarila kertoo.

Oma keittiö on enemmän kuin hyvää ruokaa: sämpylät tuoksuvat, lapset pääsevät auttamaan. Joului- ja pääsiäisateriat syödään juhlavasti. Jarilan mukaan perinteistä halutaan pitää kiinni.

Perunat ja porkkanat hankitaan suoramyyntitalalta, lihaa tutusta liha kaupasta.

Ruotsissa yli tuhat

Päivähoito-osuuskuntia on Suomessa vain kourallinen.

Tuoreen Uusi osuuskunta

–kirjan mukaan Pupula on ainoa puhtaasti vanhempien omistukseen perustuva päiväkoti.

Lisäksi päivähoito-osuuskuntia on syntynyt, kun työntekijät ovat halunneet luoda itselleen työpaikan.

Lahten takana päiväkotiosuuskunnat ovat yleisiä kaikissa kunnissa. Ruotsissa vanhempien omistamia päiväkoteja on yli tuhat. Ne yleistyivät 1990-luvulla. Päiväkotipaikoista oli pulaa, joten vanhempien omistamia päiväkoteja päätettiin tukea kunnallisella rahoituksella.

Ruotsissa vanhemmilla on usein valtoiva työskennellä osuuskunnassa: se voi olla esimerkiksi neljä tuntia kuukaudessa.

PAULA LIESMÄKI

Ruoka tehdään alusta asti itse. Keittiöstä pidetään kiinni viimeiseen hengenvetoon.

TOIMINNANJOHTAJA SAILA JARILA, PÄIVÄKOTI PUPULA

KARI SALONEN

Yhden jäsenen osuuskuntia kourallinen

Yhden jäsenen osuuskuntia on syntynyt Suomeen vain kourallinen.

Yhden jäsenen osuuskuntia oli perustettu eiliseen tiistaihin mennessä kahdeksan. Yhteensä uusia osuuskuntia on Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan perustettu alkuvuonna 173.

Osuuskuntalaki muuttui vuodenvaihteessa. Aiemmin laki vaati osuuskunnalta kolmea jäsentä, tämän vuoden alusta yksi jäsen on riittänyt.

Ajatuksena on ollut, että yhden jäsenen osuuskunta on nopeasti perustettavissa.

Työosuuskuntien kaksi aaltoa

Osuuskuntia on Suomessa 4 500 eli reilu prosentti yrityskannasta.

Työosuuskunnat heijastavat työmarkkinoiden tilannetta, sanoo **Jukka Peltokorpi**, yksi tuoreen Uusi osuuskunta – tekijöiden liike -kirjan kirjoittajista.

Työosuuskuntia oli Suomessa vähän 1980-luvulla. 1990-luvulla massatyöttömyys ajoi työttömät perustamaan monialaisia osuuskuntia. 2000-luvulla työosuuskuntia ovat perustaneet luovien ja asiantuntija-alojen osaajat.

Infraosuuskunnat syntyneet välttämättömyydestä

Työosuuskuntia on nyt reilu tuhat, ja niissä jäseniä 13 000.

Työosuuskuntien kolmatta aaltoa ei ole näkyvissä.

Nyt osuuskuntien uusi tuleminen perustuu enemmän palvelujen tuottamiseen omalle taustayhteisölle: esimerkiksi vesiosuuskunnat ovat lisääntyneet voimakkaasti.

Infraosuuskuntien synty liittyy Peltokorven mukaan siihen, että kunta ei ole kyennyt toimittamaan palvelua jollekin alueelle, joten paikalliset ihmiset ovat tarttuneet asiaan.

PAULA LIESMÄKI

1. Syksyn kurakausi ei ole vielä alkanut, mutta uloslähtö on silti aikamoista hässäkkää.

2. Oma keittiö on tärkeä päiväkodille. Perunoita ja porkkanoita ostetaan tilalta, kertoo Päivi Kivirasi.

3. Saila Jarila on valmis kertomaan osuuskuntamallista siitä kiinnostuneille. Oikealla Enni Sisto.

PÄIVÄHOITO

Yksityinen lisääntyy

Lähes 18 000 lasta eli kahdeksan prosenttia päivähoitossa olleista lapsista oli vuonna 2012 yksityisessä päivähoitossa. Määrä kasvoi 2002–2012 noin 3 500 lapsella.

Yksityisiä päivähoito-palveluita tuottaneita päiväkoteja oli vuonna 2010 yhteensä 523.

Palvelusetelin käyttö päivähoitossa lisääntynyt. Vuonna 2012 palveluseteliä käytti 25 kuntaa, tänä vuonna 38 kuntaa.

24 kuntaa suunnittelee setelin

käyttöönottoa.

Setelin arvon haitari on 70–3 565 euroa erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen kohdalla.

Päivähoito ja varhaiskasvatus siirtyivät 1,5 vuotta sitten sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön.

Lähteet: OKM: Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat, Kuntaliiton Varhaiskasvatuskysely

Olli Rehn käynnistäisi setelipainon

Varastointituki valui Italiaan

EU:n tukitoimet Venäjän-pakotien korvaamiseksi ovat herättäneet arvostelua. Käytännössä markkinatoimet eivät ole juurikaan hyödyttäneet tuontikiellosta eniten kärsiviä maita.

Viime viikolla komissio keskeytti juuston varastointituen. Valtiosa tuesta valui italialaisille meijereille, vaikka niiden vienti Venäjälle on ollut suhteellisen pientä.

”Maitoalan toimenpiteet eivät ole vielä auttaneet suomalaisia tuottajia mitenkään. Meillä on täysi oikeus vaatia saman mittaluokan pakettia maidon tuottajille”, maatalousministeri painottaa.

Orpo ei paljasta tarkkaa summaa, mutta yhteensä Suomi ja Baltian maat hakevat yli 100 miljoonan euron pakettia. Suomen osuus tästä olisi 30–40 prosenttia.

NIKLAS HOLMBERG

MILANO (MT)

EU-parlamentin varapuhemies **Olli Rehn** (kesk.) vaatii Euroopan keskuspankilta (EKP) setelilytyystä eli rahan määrän lisäämistä taloudessa.

”EKP:n valmius mennä pidemmälle lopettavien deflaatiokierteen ja vakuuttavien Ranskan ja Italian päättäjät uudistusten hyödyllisyydestä”, Rehn sanoi tiistaina Roomassa.

Entisen komissaarin mukaan Eurooppaa uhkaavat deflaatiohintojen lasku ja siitä johtuva talouden lamaantuminen. Rehnin mielestä talouden kääntäminen nousuun vaatisi kolmen toimenpiteen yhdistelmän.

Ensiksi Ranskan ja Italian pitäisi tehdä rakenteellisia uudistuksia taloudessaan, toiseksi EKP:n pitäisi löysätä rahapolitiikkaa ja helpottaa luototusta. Kolmanneksi Saksan pitäisi lisätä reilusti julkista kulutustaan.

NIKLAS HOLMBERG

Suomi sai Saksan ja Ranskan tuen maitotilojen apupaketille

MILANO (MT)

Maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpon** (kok.) mukaan Saksa ja Ranska tukevat maitotilojen kriisipakettia Suomelle ja Baltian maille.

”Vahvempaa tukea ei oikein voi saada. Saksan ministeri **Christian Schmidt** sanoi selvästi, että tämä asia pitää hoitaa”, Orpo sanoi tiistaina Milanossa epävirallisen maatalousministerikokouksen päätteeksi.

Kahdenvälisestä tukea on Orpon mukaan tullut myös Ranskalta ja useilta muilta jäsenmailta.

”Suomi ja Baltia kärsineet eniten”

Maatalouskomissaari **Dacian Ciolos** myönsi Milanossa että Suomi ja Baltian maat ovat kärsineet tilanteesta eniten ja ansaitsevat korvauksia.

Hän oli kuitenkin hyvin varovainen lupauksissaan, koska EU:n rahat ovat tiukalla. Ciolosin

toimikausi on myös päättymässä lokakuun lopulla.

”En tiedä, pystymmekö tekemään päätöstä ennen sitä. Palaamme asiaan lokakuussa.”

Seuraava ministerikokous on parin viikon päästä Luxemburgissa.

Orpon mukaan komissaari on valmis tukiratkaisuun, jos vain rahat siihen löydetään.

Tilanne on poliittisesti tulenarka, koska neuvottelut ensi vuoden EU-budjetista ovat kesken. Maksamattomia laskuja on tulossa muun muassa kehitysyhteistyöstä ja aluepolitiikasta.

”Maatalousbudjetissa on käyttämättömiä varoja ja lisää on tulossa esimerkiksi maitokiihtöiden ylityssakoista. Tämä pitäisi hoitua ilman kriisirahaston käyttöä”, Orpo arvioi.

Capin kriisirahaston ongelma on siinä, että sen rahoitus leikataan pois viljelijöiden suorista tuista, eikä komissaari ole innokas avaamaan sitä.

Hedelmätuottajille 165 miljoonaa lisää

Tiukasta budjetista huolimatta komissio avasi maanantain uuden 165 miljoonan euron tukiohjelman hedelmätuottajille. Varoilla ostetaan markkinoilta ylijäämähedelmiä tuhottaviksi tai jaettavaksi hyväntekeväisyyteen. Tavoitteena on tukea Venäjän tuontikiellosta kärsiviä viljelijöitä.

Edellinen 125 miljoonan euron tukiohjelma keskeytettiin, koska komissio epäili tukihakemuksia perusteettomiksi. Lähes 90 prosenttia tukihakemuksista tuli Puolasta. Monissa hedelmissä puolalaisten hakivat tukea moninkertaisella määrällä Venäjänvientiin verrattuna.

Uudessa ohjelmassa rahat on jyvitetty jäsenmaille, ja puolalaisten pottia on pienennetty. Komissio myös odottaa, että edellisen tukipaketin koko pienenee, kun viranomaiset alkavat tarkastaa puolalaistuottajien hakemuksia.

TERVE KOTIELÄIN
6.10.2014

Numero ilmestyy 6.10.
Aineistopäivä 1.10.

TERVE KOTIELÄIN-teemanumero 6.10.2014

Aiheina mm.:

- ▶ Laiduntava siipikarja
- ▶ Vasikkaterveys ja pikkuvasikoitten hoito
- ▶ Antibioottien käyttö
- ▶ Hyvinvointituen näkymät uudistusten jälkeen

Hyödynnä suosittu teeman huomioarvo ja ole mukana omalla ilmoituksellasi!

Soita heti 020 413 2321 ja varmista näkyvyytesi!

Aineistopäivä 1.10.2014
Aineistot sähköpostilla: ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

maaseuduntulevaisuus.fi Terve kotieläin -teema 6.10.2014 Painosmäärä 86 000 kpl

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti

Lukijamäärä 329 000 (MM 513/14)
Lisäykki 80 754 (LT 2013)